

ZŠ a MŠ Brno

Jihomoravské náměstí 2

Školní vzdělávací program

Přípravná třída ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské nám. 2

ČJ: ZSMSJHMN 1899/2022

Identifikační údaje

Adresa školy: ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské nám. 2

Ředitelka školy: Mgr. Michaela Kašíková

IČO: 621 56 527

IZO: 600 108 236

REDIZO: 062 156 527

Koordinátor ŠVP: Mgr. Michaela Kašíková

Kontakty: telefon: 545 321 600
e-mail: zsjihomoravske@zsjihomoravske.cz
web: www.zsjihomoravske.cz

Zřizovatel školy: Statutární město Brno, Městská část Brno-Slatina

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2022

ŠVP pro přípravnou třídu byl projednána na pedagogické radě dne
a předložen školské radě dne

Mgr. Michaela Kašíková
ředitelka školy

razítko školy

Obsah

- I. Charakteristika vzdělávacího programu přípravné třídy
Formy a metody práce**
- II. Podmínky a organizace vzdělávání
Denní program**
- IV. Vzdělávací obsah
/klíčové kompetence, vzdělávací oblasti, tematické plány/**
- III. Evaluace a pedagogická diagnostika v přípravné třídě, hodnocení dětí
+ Desatero pro rodiče**

I. Charakteristika vzdělávacího programu přípravné třídy

Cílem vzdělávacího programu přípravné třídy je systematicky připravovat děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky k bezproblémovému začlenění do vzdělávacího procesu od 1. ročníku základní školy a předcházet tak případnému neúspěšnému začátku ve školní docházce, který by mohl ohrozit průběh dalšího vzdělávání.

Stanoveného cíle se v přípravné třídě dosahuje uplatňováním nejrozličnějších vzdělávacích prostředků, které svým obsahem i formou odpovídají stupni vývoje dětí při zachování potřebné míry psychologické a speciálně pedagogické intervence u dětí předškolního věku s nerovnoměrným vývojem a s obtížemi v adaptaci.

Výchovně vzdělávací program pro přípravnou třídu byl sestaven dle RVP PV a je přílohou ŠVP ZV.

Rámcové cíle vyjadřují základní orientaci předškolního vzdělávání a každodenní práce pedagoga:

1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Díličmi cíli jsou:

- příprava na bezproblémový nástup do 1. třídy a předcházení neúspěšným začátkům ve vzdělávacím procesu
- cílevědomé a systematické rozvíjení osobnosti dítěte (fyzické, psychické, sociální schopnosti a dovednosti), aby bylo na konci předškolního období relativně samostatnou osobností, schopnou zvládat nároky kladené na ně běžně v prostředí rodiny a školy
- individuální přístup ke každému dítěti, přizpůsobení metod a forem práce vyrovnání nedostatků v rozvoji, uspokojit specifické potřeby dítěte
- úzká spolupráce se zákonnými zástupci dítěte při výchovně vzdělávacím procesu
- specializovaná pomoc dětem v oblasti logopedické, speciálně pedagogické, psychologické, spolupráce s odborníky z PPP, SPC, SVP apod.

Těmito cíli směřujeme k položení základů prvotních klíčových kompetencí, které jsou stěžejní pro další celoživotní vzdělávání dětí.

- Schopnost učit se (soustředit se, zkoumat, radovat se z nových poznatků).
- Řešit problémy (ne bát se chybovat, všimnout si dění a problémů, experimentovat).
- Schopnost komunikovat s okolím (komunikovat bez zábran, ovládat řeč).
- Sociální a personální (vyjádřit názor, respektovat druhé, spolupracovat).
- Činnostní a sociální (odhadovat své schopnosti, smysl pro povinnost, uvědomovat si svá práva, povinnosti).

Vzdělávání v přípravné třídě se zaměřuje na rozvoj smyslového vnímání (zrakového i sluchového), rozumovou výchovu (rozvoj poznávacích schopností, prostorové orientace, orientace v čase, rozvoj logického myšlení, matematických představ, apod.), jazykovou výchovu, rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky, rozvoj vizuomotorické koordinace a cvičení pozornosti, volných vlastností dítěte.

Formy a metody práce

Formy a metody práce v přípravné třídě vycházejí ze specifických požadavků dětí umístěných v této třídě. Učitel vše dětem předkládá konkrétně, srozumitelně, s přiměřeným slovním doprovodem, s využitím nejrůznějších materiálů a pomůcek. Děti jsou vhodně motivovány k účasti na všech činnostech, které probíhají hravou formou. Prostor je věnován individuálním potřebám každého dítěte, jeho momentálnímu stavu, pedagog využívá též speciální metody, formy a didaktické materiály vedoucí k reedukaci některých specifických obtíží dětí. Vychází přitom z doporučení PPP, SPC. Tyto postupy konzultuje s odborníky (speciální pedagog, PPP apod.). Vzdělávání probíhá ve všech činnostech a situacích v průběhu dne, které se vyskytnou. Pedagog zajišťuje rovnováhu mezi spontánními a řízenými aktivitami. Konkrétní vzdělávací cíle přípravné třídy jsou plněny v didakticky cílené činnosti formou záměrného i spontánního učení, umožňují individuální potřebu aktivity a odpočinku. Pedagog pracuje s dětmi individuálně i ve skupinách.

Pedagog provádí také diagnostickou činnost, která má za cíl vyrovnávat případné nedostatky v rozvoji a učení dítěte, aby bylo využito jeho individuálního potenciálu. Vzdělávání v přípravné třídě se tak stává maximálně efektivní. Diagnostické činnosti jsou prováděny systematicky a pravidelně.

II. Podmínky a organizace vzdělávání

Přípravná třída je určena především pro děti s odkladem povinné školní docházky. Do třídy může docházet minimálně 10 a maximálně 15 dětí. Ve třídě s dětmi pracuje učitel 1. stupně. Dle aktuálních možností a potřeb může škola zajistit asistenta pedagoga, speciálního pedagoga. Pedagog spolupracuje s odborníky z PPP a SPC a může zajistit poradenské služby také pro zákonné zástupce žáků. Do třídy je možné integrovat i děti se zdravotním postižením, pokud toto postižení umožňuje pobyt v přípravné třídě a neomezuje její činnost.

Třída se nachází v učebně školní družiny. Je vybavena nábytkem, pomůckami, hračkami, ale také audiotechnikou, které splňují požadavky pro vzdělávání dětí předškolního věku. Třída má společné šatní skříňky a sociální zařízení s žáky mladšího školního věku. Prostředí je vkusně a vhodně upravené, odpovídající věku dětí. Děti mohou využívat k pobytu venku prostor školního hřiště a zahrady mateřské školy.

Přípravná třída je v provozu od 7:30 hodin do 11:45 hodin. Docházka do přípravné třídy je bezplatná. Děti z přípravné třídy mají možnost za měsíční poplatek platný pro daný školní rok navštěvovat od 6:00 do 17:00 hodin školní družinu. Zákonní zástupci mohou hradit dětem také stravování v ŠJ za poplatek platný pro daný školní rok, který je zveřejněn na www.

zsorechov.cz. Pro děti ŠJ zajišťuje odpolední svačinu, oběd a pitný režim. Děti jsou vedeny k základům samostatného stolování a sebeobsluhy.

Naším cílem je, aby se děti do přípravné třídy těšily. Ve škole i třídě se snažíme o klidnou a příznivou atmosféru. Všichni zaměstnanci školy dětem vytvářejí takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Paní učitelka se věnuje vztahům mezi dětmi, nenásilně tyto vztahy ovlivňuje.

Společně se žáky 1. stupně a MŠ mohou děti z přípravné třídy navštěvovat kulturní i sportovní akce. Výchovná práce je rozdělena do jednotlivých vzdělávacích oblastí a okruhů tak, aby se prolínaly náročnější aktivity s méně náročnými. Děti mají možnost využívat školní jídelnu, tělocvičnu školy, sportovní hřiště, keramickou dílnu nebo počítačovou učebnu.

Děti se mohou také zapsat do zájmových kroužků otevřených pro žáky nižších ročníků. Tyto kroužky jsou za poplatek.

Předpokládají se i nadstandardní aktivity přípravné třídy jako je účast ve školních projektech, návštěva divadelních představení, muzeí, výstav, výlety a další aktivity. Přípravná třída spolupracuje také dle možností s mateřskou školou při plánování akcí.

Obvyklý denní program umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Paní učitelka volí skladbu činností s ohledem na biologické procesy, střídá aktivity dětí s relaxací. Časy u obvyklého denního programu jsou pouze orientační, s ohledem na dobu pobytu venku.

- Spontánní hry – uplatňované nejvíce při ranním příchodu, v odpoledních hodinách, pobytu venku, prostor pro individuální péči.
- Řízené činnosti – během dopoledne, jazykové chvilky (okruhy učiva).
- Pohybové aktivity – ve třídě při hrách, ranní cvičení, pobyt venku (hřiště, zahrada, les), relaxační chvilky v průběhu dne.

Obvyklý denní program

Režim dne a jednotlivé činnosti mohou být pozměněny vzhledem k pracovnímu tempu a zájmu dětí.

7.30 – 8.00	Příchody dětí do třídy
8.00 – 8.15	Sebeobsluha, ukládání oblečení, hry dle zájmu dětí
8.15 – 8.45	Skupinová či individuální práce s dětmi
8.45 – 9.10	Hygiena, svačina
9.10 – 9.35	Skupinová či individuální práce s dětmi
9.35 – 10.00	Zdravotní cvičení, pohybové či taneční hry

10.00 – 11:10	Skupinová či individuální práce s dětmi, hry dle zájmu dětí, pobyt venku, relaxace
11:20 – 11:45	Hygiena, oběd
11:45	Odchody domů nebo do družiny

III. Vzdělávací obsah

Tabulka vzdělávacího obsahu

Vzdělávací oblasti

Dítě a jeho tělo – **oblast biologická**

Dítě a ten druhý – **oblast interpersonální**

Dítě a jeho psychika – **oblast psychologická**

Dítě a svět – **oblast environmentální**

Dítě a společnost – **oblast sociálně-kulturní**

Okruhy učiva

Dítě a jeho tělo (oblast biologická)

- Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
- Jemná motorika, koordinace ruky a oka
- Sebeobsluha
- Zdraví, bezpečí

Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)

Jazyk a řeč

- Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, dorozumívání, vyjadřování

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

- Vnímání
- Pozornost, soustředění, paměť
- Tvořivost, vynalézavost, fantazie
- Rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování
- Časoprostorová orientace
- Základní předmatematické představy, početní a číselné pojmy a operace
- Řešení problémů, učení

Sebepojetí, city, vůle

- Sebevědomí, sebeuplatnění
- Sebeovládání, přizpůsobivost
- Sebepojetí, city, vůle

Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)

- Komunikace s dospělým
- Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech
- Sociabilita

Dítě a společnost (oblast sociálně-kulturní)

- Společenská pravidla a návyky
- Zařazení do společenství
- Kultura, umění

Dítě a svět (oblast environmentální)

- Poznatky, sociální informovanost
- Adaptabilita ke změnám
- Vztah k životnímu prostředí

Přípravná třída		
Vzdělávací oblasti	Okruhy učiva	Časová dotace
Dítě a jeho tělo – oblast biologická	Fyzický rozvoj a pohybová koordinace Jemná motorika, koordinace ruky a oka Sebeobsluha Zdraví, bezpečí	4
Dítě a ten druhý – oblast interpersonální	Komunikace s dospělým Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech Sociabilita	4
Dítě a jeho psychika – oblast psychologická	Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, dorozumívání, vyjadřování Vnímání Pozornost, soustředění, paměť Tvořivost, vynalézavost, fantazie Rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování Časoprostorová orientace Základní předmatematické představy, početní a číselné pojmy a operace Řešení problémů, učení	4
Dítě a svět – oblast environmentální	Poznatky, sociální informovanost Adaptabilita ke změnám Vztah k životnímu prostředí	4
Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní	Společenská pravidla a návyky Zařazení do společenství Kultura, umění	4
Celková časová dotace		20

Na základě postupu vzdělávání u jednotlivých dětí, tedy na základě zpětné vazby a sledování vzdělávacích a učebních pokroků, kterých děti dosahují, vytváří pedagog podrobnější plán na celý školní rok. Dostatek času věnuje na upevňování a opakování poznatků a dovedností podle individuálních potřeb jednotlivých dětí.

Struktura:

Dítě a jeho tělo (oblast biologická)

- **Fyzický rozvoj a pohybová koordinace**

Konkretizované výstupy

- *postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly*
- *běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze*
- *vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu*
- *otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace*
- *zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení*
- *házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí*
- *užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)*
- *pohybovat se bezpečně ve skupině dětí*
- *pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)*
- *přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů*
- *pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)*
- *být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě*
- *pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus*
- *doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)*

- **Jemná motorika, koordinace ruky a oka**

Konkretizované výstupy

- *upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje*
- *tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím*
- *vést stopu tužky při kresbě, apod.*
- *napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena*
- *pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)*
- *zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)*
- *kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů*
- *zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)*

- **Sebeobsluha**

Konkretizované výstupy

- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce

• Zdraví, bezpečí

Konkretizované výstupy

- pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- bránit se projevům násilí

Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)

Jazyk a řeč

- Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, dorozumívání, vyjadřování

Konkretizované výstupy

- spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií
- vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí

- *používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky*
- *dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)*
- *dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)*
- *sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat*
- *předat vzkaz*
- *chápat jednoduché hádanky a vtipy*
- *poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu*
- *poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)*
- *rozkládat slova na slabiky*
- *vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova*
- *rozlišit krátké a dlouhé samohlásky*
- *znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit*
- *vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce*

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

• Vnímání

Konkretizované výstupy

- *zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)*
- *rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus*
- *sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech*
- *rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky*
- *správně reagovat na světelné a akustické signály*
- *rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)*
- *odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat*
- *rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)*
- *rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost*

- **Pozornost, soustředění, paměť**

Konkretizované výstupy

- *soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)*
- *dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost*
- *udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech*
- *uposlechnout pokyn dospělého a řídit se jím*
- *zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu*
- *zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho*
- *záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)*
- *pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso)*
- *zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek*
- *uplatňovat postřeh a rychlost*

- **Tvořivost, vynalézavost, fantazie**

Konkretizované výstupy

- *rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie*
- *spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného*
- *vyjadřovat fantazijní představy*
- *dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)*
- *vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)*
- *vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)*
- *tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.)*
- *s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)*
- *dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek*
- *navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)*
- *experimentovat s výtvarně netradičními materiály*
- *využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí*

- *improvizovat a hledat náhradní řešení*

- **Rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování**

Konkretizované výstupy

- *rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)*
- *pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.)*
- *rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky)*
- *sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů*
- *objevovat význam ilustrací, soch, obrazů*
- *poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol)*
- *napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)*
- *napodobit některá písmena, číslice*
- *poznat některé hudební znaky*

- **Časoprostorová orientace**

Konkretizované výstupy

- *rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět*
- *rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat*
- *rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů*
- *orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)*
- *orientovat se v prostoru podle slovních pokynů*
- *orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)*
- *rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)*

rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky

- **Základní prematematické představy, početní a číselné pojmy a operace**

Konkretizované výstupy

- *rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník*
- *rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)*

- rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
- orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)
- chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky
- řešit labyrinty (sledovat cestu)

- **Řešení problémů, učení**

Konkretizované výstupy

- slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl
- samostatně se rozhodnout v některých činnostech
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)
- přicházet s vlastními nápady
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat
- nechat se získat pro záměrné učení
- odlišit hru od systematické povinnosti
- zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)

Sebepojetí, city, vůle

- **Sebevědomí, sebeuplatnění**

Konkretizované výstupy

- přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (věděť, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)

- *zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé*
- *samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)*
- *respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých*
- *uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je*
- *umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)*
- *snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor*
- *umět kooperovat, dohodnout se s ostatními*
- *přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)*

nebát se požádat o pomoc, radu

- **Sebeovládání, přizpůsobivost**

Konkretizované výstupy

- *reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)*
- *odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné*
- *plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)*
- *hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem*
- *přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit*
- *přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci*
- *umět se přizpůsobit změnám*

- **Sebepojetí, city, vůle**

Konkretizované výstupy

- *odložit splnění osobních přání na pozdější dobu*
- *odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)*
- *přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit*
- *přijímat pokyny*
- *plnit činnosti podle instrukcí*
- *přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese*
- *projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)*
- *přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)*
- *přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)*

- *umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)*
- *Rozhodovat sám o sobě (o svém chování)*

Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)

- **Komunikace s dospělým**

Konkretizované výstupy

- *navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem)*
- *spolupracovat s dospělým*
- *respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)*
- *obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.*
- *rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání*

- **Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech**

Konkretizované výstupy

- *aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)*
- *chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat*
- *vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat*
- *spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem*
- *vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení /4.7.*
- *využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)*

- **Sociabilita**

Konkretizované výstupy

- *obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení*
- *všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)*
- *chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené*
- *k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)*
- *porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)*
- *nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout*

- *bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)*
- *uvědomit si vztahy mezi lidmi(kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)*
- *spoluvytvářet prostředí pohody*
- *respektovat rozdílné schopnosti*
- *důvěřovat vlastním schopnostem*
- *cítit sounáležitost s ostatními*
- *nabídnout pomoc*

Dítě a společnost (oblast sociálně-kulturní)

- Společenská pravidla a návyky

Konkretizované výstupy

- *umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,*
- *dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti*
- *chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat*
- *zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby*
- *rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy*
- *pojmenovat povahové vlastnosti*
- *pochopit funkci rodiny a jejích členů*

- Zařazení do společenství

Konkretizované výstupy

- *orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování*
- *reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)*
- *vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy*
- *navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství*
- *cítit se plnohodnotným členem skupiny*
- *projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí*
- *být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu*

- **Kultura, umění**

Konkretizované výstupy

- *pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)*
- *vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)*
- *v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění*
- *všímat si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)*
- *zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše)*
- *vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)*

Dítě a svět (oblast environmentální)

- **Poznatky, sociální informovanost**

Konkretizované výstupy

- *orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)*
- *zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují*
- *rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)*
- *mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)*
- *uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný*
- *mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)*
- *mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)*
- *mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)*
- *chápat základní pravidla chování pro chodce*
- *mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav*

- **Adaptabilita ke změnám**

Konkretizované výstupy

- *zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování*
 - *vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžné proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat*
 - *ctít oslavy narozenin, svátků, slavností*
- **Vztah k životnímu prostředí**

Konkretizované výstupy

- *znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí*
- *uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)*
- *všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.*
- *spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)*
- *být citlivý k přírodě*

Témata pro jednotlivé měsíce rozpracovává pedagog **do měsíčních tematických plánů** a **doplňuje o konkrétní činnosti**, které zapisuje do třídní knihy. Činnosti volí z možné nabídky a doplňuje o činnosti, kterými naplňuje konkretizované výstupy dle RVP PV.

Vzdělávací nabídka vychází z přirozeného střídání ročních období, slavností a událostí během celého roku. Pořadí podtémat není závazné. Činnosti volí pedagog s přihlédnutím k individualitě dětí v přípravné třídě.

Klíčové kompetence

Již v předškolním věku dítěte mohou být vytvářeny základy klíčových kompetencí, sice elementární, avšak důležité a významné nejen z hlediska přípravy dítěte pro započetí systematického vzdělávání, ale zároveň pro jeho další životní etapy i celoživotní učení.

Předpokládá se, že klíčové kompetence pro dítě ukončující předškolní vzdělávání mohou být dosažitelné v následující úrovni:

	Kompetence k učení	Kompetence k řešení problémů	Kompetence komunikativní	Kompetence sociální a personální	Kompetence činnostní a občanské
Orientace v prostředí	Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	Všímání dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon, atp.)	Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí; spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim	Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat; dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
Schopnost spolupráce a sociální komunikace	Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog; ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění; chápe, že zájem o to, co se kolem děje jsou přínosem a naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

Sebepojetí, seberozvoj, empatie	Klade otázky a hledá ne ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost	V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej; uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky; dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky; má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
Sebekontrola a ochrana osobnosti	Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit a dokáže svou iniciativou situaci ovlivnit	Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	Chápe, že se může o tom, co udělá rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá; má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat; uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
Překonání překážek a problémů	Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí	Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky; průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalější komunikaci s okolím	Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

** Uvedené výstupy jsou optimální. U každého dítěte je třeba zohlednit jeho specifické možnosti a schopnosti.*

Vazba na průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- rozvíjí schopnosti poznávání – cvičení smyslového vnímání pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatovat si. Sebepoznání, moje vztahy k jiným lidem. Rozvoj poznávacích schopností, poznávání se ve skupině, odlišnosti jedince. Mezilidské vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie, pomoc. Komunikace v různých situacích – prosba, pozdrav, žádost, omluva, informace.
 - **Formy:** S – součást vzdělávání v rámci obvyklého denního programu
J – jiná forma (exkurze, výstava, vycházka, ...)

Výchova demokratického občana

- přispívá k postupnému zvnitřňování potřebných sociálních vlastností
- učí žáky chápat práva a povinnosti jedince
 - **Formy:** S – součást vzdělávání v rámci obvyklého denního programu
J – jiná forma (exkurze, výstava, vycházka, ...)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- utváření pozitivních postojů ke kulturní rozmanitosti k tradičním evropským hodnotám, zvykům a tradicím evropských národů, příběhy jiných národů Evropy.
 - **Formy:** S – součást vzdělávání v rámci obvyklého denního programu
J – jiná forma (exkurze, výstava, vycházka, ...)

Multikulturní výchova

- upevňuje uplatnění principů slušného chování ke všem lidem
- rozlišuje základní pojmy multikulturní terminologie – kultura, etnikum, národnost, rasismus, evropanství
- boří předsudky a vžitě stereotypy přijímání rasových odlišností
 - **Formy:** S – součást vzdělávání v rámci obvyklého denního programu
J – jiná forma (exkurze, výstava, vycházka, ...)

Environmentální výchova

- vede k pochopení vztahu člověka a životního prostředí a k odpovědnosti za ochranu přírody a kulturního dědictví
 - **Formy:** S – součást vzdělávání v rámci obvyklého denního programu
J – jiná forma (exkurze, výstava, vycházka, ...)

Mediální výchova

- zakládá kritické vnímání mediálního sdělení, hledání rozdílů mezi informativním, zábavným a reklamním sdělením
- objasňuje vliv médií na každodenní život
- představuje sdělovací prostředky jako zdroj informací, všeobecného přehledu a možnosti sebevzdělávání

- **Formy:** S – součást vzdělávání v rámci obvyklého denního programu
J – jiná forma (exkurze, výstava, vycházka, ...)

IV. Evaluace a pedagogická diagnostika v přípravné třídě, hodnocení dětí

Oblasti evaluace vycházejí z RVP, vztahující se pro přípravnou třídu. Pedagog si na základě vstupní diagnostiky dítěte vytyčí pedagogické závěry na další období. Pedagog čtvrtletně zaznamenává pokrok dětí v jednotlivých oblastech, sleduje a hodnotí individuální vzdělávací výsledky. K tomu využívá záznamový arch pro diagnostickou a pedagogickou práci dítěte v přípravné třídě. Děti jsou vedeny k sebehodnocení a jsou zavedena žákovská portfolia.

Zpráva obsahuje:

- vyjádření o dosažené úrovni hlavních cílů vzdělávání
- doporučení speciálních vzdělávacích potřeb
- diagnostiku předpokládaných schopností, nadání a zájmů dítěte
- doporučení pro přípravu individuálních vzdělávacích plánů pro vzdělávání dítěte v daném období.

Přípravný ročník se neklasifikuje a děti nedostávají vysvědčení, protože se nezapočítává do povinné školní docházky. V pololetí a na konci školního roku vypracuje pedagog slovní hodnocení o každém dítěti. O tom, jaké žáci dělají pokroky, budou zákonní zástupci dítěte pravidelně informováni na třídních schůzkách a v konzultačních hodinách.

Desatero pro rodiče předškolního věku

Základní požadavky pro děti předškolního věku, který by mohli využít rodiče.

Vstup do první třídy základní školy představuje pro dítě velkou životní změnu. Mění se role dítěte, prostředí, dospělí i vrstevníci, denní program, náplň činnosti, nároky i požadavky. Aby dítě mohlo zvládnout tuto náročnou situaci bez vážnějších problémů, mělo by být nejen dostatečně vývojové a sociálně zralé, ale také dobře připravené.

Nabízíme Vám základní informace, co by mělo vaše dítě zvládnout před vstupem do základní školy. Jsou zde zachyceny jak výchovné, tak vzdělávací předpoklady. Je třeba mít ale na zřeteli, že zrání dítěte je nerovnoměrné, že každé dítě nemusí všech parametrů dosáhnout, ale může se k nim přiblížit.

Přehled základních dovedností propojuje a sjednocuje cíle rodiny a školy. Proto je velmi důležitá spolupráce rodiny a školy, která se podílí na vzdělávání dítěte.

1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebeobsluze

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)
- svlékne se, oblékne i obuje (zapne a rozepte zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice)
- je samostatné při jídle (používá správně příbor, naliže si nápoj, stoluje čistě, požívá ubrousek)

- zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě)
- zvládá drobné úklidové práce (posbírání a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky)
- postará se o své věci (udržuje v nich pořádek)

2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- zvládá odloučení od rodičů
- vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas
- projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách
- ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci)
- je si vědomé zodpovědnosti za své chování
- dodržuje dohodnutá pravidla

3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení)
- mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.
- mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)
- rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí
- má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor, a respektuje jeho pravidla
- pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem)
- používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.)
- spolupracuje ve skupině

4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.)
- zvládá činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.)

- tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu)
- umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), různé tvary, (popř. písmena)
- rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)
- řadí zpravidla prvky zleva doprava
- používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák)

5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figuru a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky
- složí slovo z několika slyšených slabik a obrázek z několika tvarů
- rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů)
- rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé)
- sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově)
- najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily
- rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy)
- postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí)
- reaguje správně na světelné a akustické signály

6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- má představu o čísle (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet)
- orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků minimálně v rozsahu do pěti (deseti))
- porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší)
- rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.)
- rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů

- třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)
- přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“)
- chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty
- rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký)

7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.)
- „nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé)
- záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit
- pamatuje si říkadla, básničky, písničky
- přijme úkol či povinnost, zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je
- postupuje podle pokynů
- pracuje samostatně

8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- uplatňuje základní společenská pravidla (zdraví, umí požádat, poděkovat, omluvit se)
- navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla bez problémů, s dětmi, ke kterým pociťuje náklonnost, se kamarádí
- nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých
- je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role)
- zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny
- vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhájí svůj názor
- ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit
- k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje)

- je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomoci mladším)

9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevovat tvořivost

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení
- zaujme je výstava obrázků, loutek, fotografií, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.
- je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí
- svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo, dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne
- zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny
- zná celou řadu písní, básní a říkadel
- zpívá jednoduché písně, rozlišuje a dodržuje rytmus (např. vytleskat, na bubínku)
- vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí
- hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli

10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě

- *Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:*
- vyzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit když je v nouzi apod.)
- zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata)
- ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat
- má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví, k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)
- přiměřeným způsobem se zapojuje do péče o potřebné
- má poznatky o širším prostředí, např. o naší zemi (města, hory, řeky, jazyk, kultura), o existenci jiných zemí a národů, má nahodilé a útržkovité poznatky o rozmanitosti světa jeho řádu (o světadílech, planetě Zemi, vesmíru)

- chová se přiměřeně a bezpečně ve školním i domácím prostředí i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře), uvědomuje si možná nebezpečí (odhadne nebezpečnou situaci, je opatrné, neriskuje), zná a zpravidla dodržuje základní pravidla chování na ulici (dává pozor při přecházení, rozumí světelné signalizaci)
- zná faktory poškozující zdraví (kouření)
- uvědomuje si rizikové a nevhodné projevy chování, např. šikana, násilí